

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 05.08.2024

nr 1-4/24/3787

Meie 04.09.2024

nr 1-12/933-2

Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu

Kultuuriministeerium koostööstab kliimakindla majanduse seaduse eelnõu ning teeb eelnõule järgnevad märkused ja ettepanekud:

1. Eelnõu ja seletuskiri käsitlevad teiste keskkonna eesmärkidega kooskõla hoidmise vajadust ja põhimõtteid. Lisada tuleks, et kliimaeesmärkide saavutamine peab olema kooskõlas kvaliteetse ruumi aluspõhimõtetega¹ ning ei tohi toimuda nende arvelt. Teeme ettepaneku see lisada eelnõu §-i 16, mis puudutab hetkel vaid teiste keskkonaeesmärkidega kooskõla hoidmise põhimõtet, kuid seda võiks laiendada ruumiloome põhimõtetega kooskõla hoidmisele laiemalt. Samuti võiks seda käsitleda seletuskirjas ptk-s 6 seaduse mõju all.
2. Oleme seisukohal, et eelnõu §-s 28 sätestatud hoonete sektori kasvuhoonegaaside heitkogus ja selle piiramise eesmärgid on määratletud liiga kitsalt. Lisaks ekspluatatsioonile, mis on toodud ära lõikes 1, tuleks lisada ka ehitus ja lammutus. Seda seetõttu, et ühe maja olulusringis moodustab ehitus ja lammutus u 70% hoone kasvuhoonegaaside heitest. Eelnõu § 20 ning eelnõuga kavandatud ehitusseadustiku muudatused on siinjuures väga olulised, kuid nendest meie hinnangul ei piisa. Hoonete olulusringi ja taaskasutuse ning säästva renoveerimise põhimõtte peaks olema selgelt eelnõus sätestatud ning teeme ettepaneku eelnõu §-i 28 selles osas täiendada.
3. Eelnõu § 28 selgituse juures seletuskirjas nimetatakse pidurdamatut valglinnastumist ja nimetatakse põhjusena vigu ruumilisel planeerimisel. Valglinnastumise teema vajaks eelnõus laiemat ja läbivamat käsitlemist kui vaid §-s 28. Kliimamuutustele vastupanuvõimelisema ühiskonna kujundamisel ei saa jätta käsitlemata planeerimisega seotud tasandi probleeme. Need on ruumiloome väljakutsetes kesksel kohal. Näiteks tiheasustuse lubade kergekäeline väljaandmine on süsinikuheite seisukohast väga suure kaudse mõjuga - passiivmajad ei teeni oma eesmärki, kui neid ehitatakse planeeringuliselt aladele, kus saab elada vaid autot omades. Valglinnastumise pidurdamine on kliimaeesmärkide saavutamise seisukohast hädavajalik ja vajaks laiemat käsitlemist. Samuti peaks valglinnastumise probleemistiku lisama eelnõu seletuskirja lk 70, kus kirjeldatakse keskkonnamõju vähendamise potentsiaali, kuid planeerimise tasandiga seotud vajalikud muudatused on kirjeldamata.

1

<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.kul.ee/media/60/download&ved=2ahUKEwja5s3mwpKlAxWPJBAlHfEsAk0QFnoECBIQAQ&usg=AOvVaw15Lmuur3GRUO27pviXfRjC>

4. Oleme seisukohal, et eelnõus §-s 33 sätestatud kliimamuutustega kohanemise eesmärgid on sõnastatud liiga üldiselt ning vajaks põhjalikumat regulatsiooni, sh tuleks määratleda kes neid põhimõtteid ellu viivad.
5. Teeme ettepaneku eelnõu § 40 lg 1 punktis 2 nimetatud „energiatõhusad seadmed“ ja „ringmajandus“ sätestada erinevates punktides, kuna on erineva kategooria mõisted. Pakume välja, et sõnastada uus punkt järgmiselt: „soodustama ringmajandust ja hoonete taaskasutamist“. Leiame, et eelnõus tuleb selgemalt välja tuua olemasolevate hoonete jätkuvas või uues funktsioonis kasutamise eelistamine, tehes neis vajalikke kohandusi ja soodustades olemasolevate hoonete rekonstrueerimist ja neisse jätkuva või uue kasutusfunktsiooni leidmist. Tervelt 50% loodusressurssidest suundub ehitusse ning 50% energia lõpptarbimisest toimub just hoonetes². Nii on olemasolevate hoonete jätkuva kasutuse tagamine ja rekonstrueerimise soodustamine üks tõhusamaid kliimamuutuste leevendamise meetmeid.
6. Teeme ettepaneku sätestada ehitusseadustikku kavandatavas täienduses püstitava hoone olulusringi arvutuse tegemiseks lisaks ka olemasolevate hoonete olulise rekonstrueerimise puhul. Rekonstrueerimistööde puhul on samuti võimalik kaaluda erinevate ehituslike lahenduste vahel ning olulusringi süsinikujalajälje arvutus oleks selles kaalumises oluliseks sisendiks. Olemasoleva hoone süsinikujalajälje arvutus võimaldaks arvesse võtta hoonesse juba seotud süsinikku (hoone komponentide süsinikuvaru) ning arusaadavamalt võrrelda rekonstrueeritava ja uue hoone mõju kliimamuutustele, tehes nii veelgi teadlikumaid valikuid vähesema süsinikuheitega lahenduse kasuks.
7. Teeme ettepaneku eelnõu § 49 lõikes 4 nimetada kliimanõukogusse ka kultuuripärandi ekspert.
8. Täiendada seletuskirja selgitusega, et ringmajandus ehituses tähendab küll olemasolevate materjalide, aga ka hoonete korduskasutust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Mihkel Kaevats 628 2259
Mihkel.Kaevats@kul.ee
Johanna Jõekalda 628 2207
Johanna.Joekalda@kul.ee

² [Ehituse pikk vaade](#) 2035, lk 13